

Utlåtande 2007:177 RIII (Dnr 303-1133/2007)

Strategi för att komma tillrätta med Stockholms råttproblem

Motion av Per Ankersjö (c) (2007:10)

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta följande
Motion (2007:10) av Per Ankersjö (c) anses besvarad med vad som anförs i utlåtandet.

Föredragande borgarrådet Ulla Hamilton anför följande.

Ärendet

Per Ankersjö (c) föreslår i en motion (2007:10) att staden ska ta fram en strategi för att komma till rätta med stadens råttproblem. Motionären anser att brunråttor har blivit mer synliga utomhus bl.a. i parker och på torg, möjligtvis beroende på att antalet har ökat. Idag ställer råttorna till med allvarliga problem i Stockholm, de utgör potentiella smittspridare, förstör rabatter och oroar stadens innevånare. Turisters och boendes föreställning om Stockholm skadas.

Vidare anser motionären att dagens bekämpning av råttor med bl.a. gifter och fällor är för kortsiktig och leder inte till minskning av antalet råttor i staden. För att långsiktigt begränsa antalet råttor måste tillgången på mat, vatten och "bostad" begränsas. Nya grepp med förebyggande åtgärder ger ett komplement till dagens råttbekämpning. Länder som exempelvis Belgien och Frankrike bekämpar råttorna genom att dammsuga gator och torg.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, fastighetsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden och trafiknämnden. Inom stadsledningskontoret har ärendet beretts av stadsdirektörens stab.

Stadsledningskontoret avstyrker motionärens förslag att utarbeta en strategi med hänvisning till stadens pågående arbete.

Fastighetsnämnden anser att de arbetar aktivt både med att genomföra byggnadstekniska åtgärder för att hindra råttorna att komma in och med saneringsåtgärder för att minimera antalet råttor i byggnader. Det är ett både kostsamt och tidsödande arbete som skulle underlättas om det vidtogs kraftfulla gemensamma åtgärder för att minska och minimera antalet råttor i staden. En del i detta är enligt kontorets uppfattning att öka den bekämpning som finns redan idag men även som motionären föreslår hitta nya vägar för att minska på tillgången på föda, vatten och ”bostad” för råttorna.

Kommentaren i motionen om att slakthusområdet skulle vara värre utsatt än andra områden i staden stämmer inte enligt nämndens uppfattning.

Nämnden ser dock allvarligt på problemet med det ökande antalet råttor inom staden och ställer sig därför bakom motionärens förslag.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden avstyrker förslaget om framtagandet av en strategi med hänvisning till att det strategiska arbetet tillsammans med de reaktiva åtgärderna fungerar för att minska antalet synliga brunråttor. Nämnden vill betona att det är särskilt viktigt att arbeta långsiktigt med fokus på invånarnas attityder till nedskräpning.

Trafiknämnden anför bl.a. att nämnden övertog ansvaret för frågan från stadsdelsnämnderna den 1 januari 2007 och att nämnden har avsatt medel för och planerar för att genomföra ett flertal åtgärder.

Mina synpunkter

Miljöförvaltningen i Stockholms stad är tillsynsmyndighet med ansvar bl.a. för dessa frågor. Förvaltningen ställer krav på verksamhetsutövaren eller fastighetsägaren att åtgärda olägenheter som exempelvis brunråttor. Miljöförvaltningen m.fl. anser att förekomsten av synliga råttor är direkt kopplad till nedskräpning med organiskt material.

Stockholms stad har en strategi för att minska på avfallsrester i naturen som bidrar till fler brunråttor ovan jord, vilket framgår i ”lägesrapport av projektet Stockholm Ren och Vacker under perioden 2007-2009”. Under 2007 arbetas en kommunikationsstrategi fram som syftar till att skapa delaktighet, attitydförändring och ansvarstagande hos medborgarna gällande renhållningsfrågor. Kampanjen Stockholm Ren och Vacker kommer att fortsätta.

Trafikkontoret arbetar vidare med och planerar för en mängd förebyggande åtgärder som exempelvis fler papperskorgar, överenskommelser med bu-

tiksägare att hålla rent utanför entréer, spola gator och 24-timmarsgaranti där tiden från anmälan till insats förkortas.

Trafikkontoret har även en skadedjursgrupp som bekämpar brunråttorna och även Stockholm Vatten sanerar sina avloppsledningar från brunråttor.

Fastighetskontoret skriver i sitt remissvar att kontoret ser allvarligt på problemet och att kontoret arbetar aktivt både med att genomföra byggnadstekniska åtgärder för att hindra råttorna att komma in samt med saneringsåtgärder för att minimera antalet råttor i byggnader. Kontoret lyfter fram att motionärens beskrivning av slakthusområdet som särskilt utsatt inte stämmer.

Sammantaget kan jag konstatera att staden som helhet bedriver ett brett och systematiskt arbete med råttbekämpning samt att flera förvaltningar och bolag är involverade i arbetet. Jag instämmer i miljöförvaltningens bedömning att det är särskilt viktigt att arbeta långsiktigt med fokus på invånarnas attityder till nedskräpning och därför är det arbete som bl.a. trafikkontoret bedriver med att intensifiera städinsatser m.m. av central betydelse för denna fråga. Jag föreslår därmed att motionen anses besvarad med detta.

Bilagor

1. Särskilt uttalande
2. Motion (2007:10) av Per Ankersjö (c) om strategi för att komma tillrätta med Stockholms råttproblem

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Särskilt uttalande gjordes av borgarrådet *Yvonne Ruwaida* (mp) enligt följande.

Det är riktigt som motionären skriver att Stockholm har råttproblem. Råttorna gynnas av bristande underhåll i källarvåningar, i tunnlar och i avloppsledningar där det blir sprickor som de kan ta sig igenom. Fågelmat och biologiskt avfall som inte hamnar där det ska gynna också råttorna.

En anledning till att många stockholmare märker av råttorna är, förutom att de blir fler därför att stockholmarna blir fler är, att råttorna störs varje gång som man öppnar upp hål i marken för t ex husbyggen, för reparationer av ledningar och annat. Deras gångar blir avskurna och då kommer de upp på marken och blir uppmärksammade av de boende i staden. Varje aktivitet där ett hål ska öppnas upp i marken behöver därför någon form av åtgärd för hur råttorna ska hanteras.

Liknande problem finns med kaniner som släpps ut och som sedan bebor och ökar i antal i stadens parker och planteringar. Det finns ett gnagarproblem i Stockholm avseende råttor, kaniner och andra gnagare. Detta visar på obalansen i stadens biologiska mångfald. Biologisk mångfald är inte enbart en fråga om utrotningshotade djur. Djur som förökar sig okontrollerat är även det en fråga om biologisk mångfald. Gnagarna har inte tillräckligt många naturliga fiender i stadslandskapet, något som annars skulle hålla nere deras populationer. Ugglor, hökar och rävar är gnagarnas naturliga fiender,

som mer än gärna tar för sig av det matförråd som gnagarna utgör. De tar även gärna för sig av stadens duvor, vilket också är bra.

Av denna orsak så är det viktigt att det fortsättningsvis finns kompetens inom bland annat Trafikkontoret om biologisk mångfald och hur detta kan användas praktiskt i stadens tjänst. Trafikkontoret och övriga tekniska förvaltningar kan bidra till att skapa en bättre balans inom stadens biologiska mångfald till exempel genom att skapa boplatser för ugglor och hökar, till exempel under lämpliga broar.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår kommunfullmäktige besluta följande

Motion (2007:10) av Per Ankersjö (c) anses besvarad med vad som anförs i utlåtandet.

Stockholm den 28 november 2007

På kommunstyrelsens vägnar:
CARIN JÄMTIN

Ulla Hamilton

Anette Otteborn

Särskilt uttalande gjordes av *Stefan Nilsson* (mp) med hänvisning till det särskilda uttalandet av (mp) i borgarrådsberedningen.

Ersättaryttrande gjordes av *Per Ankersjö* (c) enligt följande.

Om jag hade haft yrkanderätt i kommunstyrelsen skulle jag föreslagit kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta följande

1. Motionen bifalles.
2. Därutöver anföra följande:

Stockholmarnas oro och obehag över problemet med råttor förtjänar att tas på största allvar. Staden vidtar en rad lovvärda åtgärder för att vi ska få en renare och vackrare stad men den övergripande strategin för att explicit och med gemensamma krafter bekämpa problemet med råttor saknas, vilket bland annat fastighetskontorets tjänsteutlåtande understryker.

Trafikkontorets tjänsteutlåtande innehåller en grovskiss till en strategi för att bekämpa råttor med många ambitiösa åtgärder som är på väg att sjösättas. För att en strategi ska bli slagkraftig bör samarbete inledas med fler förvaltningar som kan samverka. Man bör också pröva ny teknik för renhållning och inhämta erfarenheter från andra större europeiska städer.

ÄRENDET

Per Ankersjö (c) föreslår i en motion (2007:10) att staden ska ta fram en strategi för att komma till rätta med stadens rättproblem. Motionären anser att brunråttor har blivit mer synliga utomhus bl.a. i parker och på torg, möjligtvis beroende på att antalet har ökat. Idag ställer råttorna till med allvarliga problem i Stockholm, de utgör potentiella smittspridare, förstör rabatter och oroar stadens innevånare. Turisters och boendes föreställning om Stockholm skadas.

Vidare anser motionären att dagens bekämpning av råttor med bl.a. gifter och fällor är för kortsiktig och leder inte till minskning av antalet råttor i staden. För att långsiktigt begränsa antalet råttor måste tillgången på mat, vatten och bostad begränsas. Nya grepp med förebyggande åtgärder ger ett komplement till dagens rättbekämpning. Länder som exempelvis Belgien och Frankrike bekämpar råttorna genom att dammsuga gator och torg.

BEREDNING

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, fastighetsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden och trafiknämnden. Inom stadsledningskontoret har ärendet beretts av stadsdirektörens stab.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 19 september 2007 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret kan i likhet med skribenten konstatera att råttor på vissa platser och under vissa perioder utgör ett problem. Problemen härrör till stor del från den tilltagande nedskräpning som är en följd av vår- och sommarsäsongens ätande på ute-serveringar och i parker.

Med anledning av ovanstående genomförde Stadsledningskontoret under sommaren 2006 kampanjen Stockholm Ren och Vacker som fokuserade på innevånarnas attityder till nedskräpning. Under 2007 arbetas en kommunikationsstrategi fram som syftar till att skapa delaktighet, attitydförändring och ansvarstagande hos medborgarna gällande renhållningsfrågor. Huvudmannskapet för kampanjen "Stockholm Ren och Vacker" flyttas till Trafiknämnden som avser att driva kampanjen vidare. Trafikkontoret planerar inom kampanjen en rad förebyggande åtgärder som exempelvis fler papperskorgar, överenskommelser med butiksägare att hålla rent utanför entréer, spola gator och 24-timmarsgaranti där tiden från anmälan till insats förkortas. Utöver de förebyggande åtgärderna genomförs också traditionell bekämpning med gifter och fällor.

Stadsledningskontoret anser med hänvisning till ovanstående att staden redan arbetar på ett strukturerat och framåtsyftande sätt för att komma till rätta med rättproblem i enlighet med motionärens önskan. Stadsledningskontoret avstyrker därför förslaget att arbeta fram en strategi för att komma till rätta med Stockholms rättproblem.

Fastighetsnämnden

Fastighetsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 14 juni 2007 att, efter propositioner på framställda yrkanden, anse motionen besvarad med nedan anförda svar, enligt det av ordförande Ulla Hamilton m.fl. (m), tjänstgörande ersättaren Sten-Åke Larsson (m) och ersättaren Björn Nyström (kd) framställda yrkandet.

Det är Miljöförvaltningen i Stockholms stad är tillsynsmyndighet med ansvar bl.a. för dessa frågor. Förvaltningen ställer krav på verksamhetsutövaren eller fastighetsägaren att åtgärda olägenheter som exempelvis brunråttor. Miljöförvaltningen m.fl. anser att förekomsten av synliga råttor är direkt kopplad till nedskräpning med organiskt material.

Stockholm stad har en strategi för att minska på avfallsrester i naturen som bidrar till fler brunråttor ovan jord, vilket framgår i ”lägesrapport av projektet Stockholm Ren och Vacker under perioden 2007-2009”. Under 2007 arbetas en kommunikationsstrategi fram som syftar till att skapa delaktighet, attitydförändring och ansvarstagande hos medborgarna gällande renhållningsfrågor. Kampanjen Stockholm Ren och Vacker kommer att fortsätta under Trafikkontorets budgetanslag.

Trafikkontoret arbetar vidare med och planerar för en mängd förebyggande åtgärder som exempelvis fler papperskorgar, överenskommelser med butiksägare att hålla rent utanför entréer, spola gator och 24-timmarsgaranti där tiden från anmälan till insats förkortas.

Trafikkontoret har även en skadedjursgrupp som bekämpar brunråttorna och även Stockholm Vatten sanerar sina avloppsledningar från brunråttor.

Fastighetskontoret skriver i sitt remissvar att kontoret ser allvarligt på problemet och att kontoret arbetar aktivt både med att genomföra byggnadstekniska åtgärder för att hindra råttorna att komma in och med saneringsåtgärder för att minimera antalet råttor i byggnader. Kontoret lyfter fram att motionärens beskrivning av Slakthusområdet som särskilt utsatt inte stämmer.

Sammantaget kan nämnden konstatera att staden som helhet bedriver ett brett och systematiskt arbete med råttbekämpning samt att flera förvaltningar och bolag är involverade i arbetet. Den borgerliga majoriteten i fastighetsnämnden föreslår därmed att motionen anses besvarad med detta.

Reservation anfördes av vice ordförande Martin Michel (mp), ledamoten Karin Wanngård m.fl. (s) och Åke Mezán (v) enligt kontorets förslag.

Fastighetskontorets tjänsteutlåtande daterat den 31 maj 2007 har i huvudsak följande lydelse.

Kontoret har vissa år haft stora problem med råttor i sina fastigheter. Företrädesvis då i fastigheter där det bedrivs handel med matvaror men efter insatser från kontoret har dock dessa problem minskat.

Kontoret arbetar aktivt både med att genomföra byggnadstekniska åtgärder för att

hindra råttorna att komma in och med saneringsåtgärder för att minimera antalet råttor i byggnader. Det är ett både kostsamt och tidsödande arbete som skulle underlättas om det vidtogs kraftfulla gemensamma åtgärder för att minska och minimera antalet råttor i staden. En del i detta är enligt kontorets uppfattning att öka den bekämpning som finns redan idag men även som motionären föreslår hitta nya vägar för att minska på tillgången på föda, vatten och "bostad" för råttorna.

Kommentaren i motionen om att Slakthusområdet skulle vara värre utsatt än andra områden i staden stämmer inte enligt kontorets uppfattning.

Kontoret ser dock allvarligt på problemet med det ökande antalet råttor inom staden och ställer sig därför bakom motionärens förslag.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 12 juni 2007 att avstyrka förslaget.

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 25 maj 2007 har i huvudsak följande lydelse.

Miljöförvaltningen m.fl. anser att förekomsten av synliga råttor är direkt kopplad till nedskräpning med organiskt material. Stockholms stad har en strategi för att minska på avfallsrester i naturen som bidrar till fler brunråttor¹ ovan jord vilket framgår i "Lägesrapporten av projekt Stockholm Ren och Vacker under perioden 2007-2009". Där föreslås en rad olika förebyggande åtgärder för att minska på nedskräpningen och därmed råttor. Förvaltningen gör en bedömning att inga ytterligare insatser behövs för att minska på skadedjur utöver redan planerade och vidtagna åtgärder. Det är viktigt att arbeta långsiktigt för att ändra människors attityder till nedskräpning.

Lars-Åke Jansson på Naturhistoriska museet anser att antalet brunråttor är relativt konstant eftersom ytan under jorden är begränsad. Det är när människor börjar vistas ute i vårvärmen och sena sommarnätter som chansen att få se råttor ökar. Den uppfattningen delar skadedjursgruppen i Stockholms stad, saneringsfirman Nomor och Miljöförvaltningen.

När värmen kommer börjar dessutom fler människor äta ute på serveringar, parker och badplatser varvid avfallsrester uppstår. Ökad tillgång på föda ovan mark ökar förekomsten av synliga råttor eftersom de lämnar underjorden för att söka föda. Det är inte ovanligt att råttorna släpar med sig resterna till närmaste undanskymda ställe som exempelvis rabatten. Tillgången av mat för råttorna påverkas framförallt av snabbmatskulturen och renhållningen av stadens utemiljöer.

Miljöförvaltningen i Stockholm stad har som tillsynsmyndighet ansvar över att re-

¹ Brunråttan (*rattus norvegicus*) är skadedjur som mäter mellan ca 37-45 cm (inkl. svans) och kan ta sig igenom hål på ca 15 mm diameter. De är allätare och måste ha tillgång till vatten. Råttorna är övervägande natt och skymningsdjur som lever i prefabricerade gångar, ledningar och kulvertar. Brunråttorna gräver inte gångar som vattensorken. Källa Naturhistoriska riksmuseet.

gelverket i miljöbalken, förordningar och föreskrifter efterlevs. Förvaltningen ställer därför krav på verksamhetsutövaren eller fastighetsägaren att åtgärda olägenheter som exempelvis brunråttor. Hälsoskyddsavdelningen utövar ingen planerad tillsyn inom skadedjursområdet utan arbetar uteslutande utifrån inkommande klagomål eftersom andra arbetsområden, exempelvis ”Tillsynsprojekt på återvinningsstationerna i Stockholms stad”, tar upp frågan.

Stockholm Ren och Vacker under Stadsledningskontoret har sommaren 2006 genomfört en informationskampanj med fokus på innevånarnas attityder till nedskräpning. Under 2007 arbetas en kommunikationsstrategi fram som syftar på att skapa delaktighet, attitydförändring och ansvarstagande hos medborgarna gällande renhållningsfrågor. Kampanjen Stockholm Ren och Vacker kommer att fortsätta under Trafikkontorets budgetanslag. Trafikkontoret planerar en rad förebyggande åtgärder som exempelvis fler papperskorgar, överenskommelser med butiksägare att hålla rent utanför entréer, spola gator och 24-timmarsgaranti där tiden från anmälan till insats förkortas.

Trafikkontorets skadedjursgrupp arbetar dessutom med att bekämpa brunråttor på stadens marker med bl.a. gifter. Den metod används även Stockholm Vatten AB när de sanerar avloppsledningarna. Trafikkontoret och Stockholm Vatten AB genomför planerade och/eller punktinsatser vid bekämpning av brunråttor. Förutom att bekämpningsmedel är giftiga för andra djur än råttor såsom hundar samt människor i synnerhet barn så kan inte råttorna bekämpas i samma takt som nya föds varför metoden är verkningslös.

Alla fastighetsägare och markägare i staden har ett ansvar över att hålla fastigheterna fria från skadedjur och är i regel knutna till ett försäkringsbolag som anlitar saneringsföretag. Detta är en kortsiktig lösning på problemet men kan vara av stor betydelse för enskilda människor som drabbas.

Miljöförvaltningen anser det strategiska arbetet tillsammans med reaktiva åtgärderna fungerar för att minska på antalet synliga brunråttor. Förvaltningen vill betona att det är särskilt viktigt att arbeta långsiktigt med fokus på innevånarnas attityder till nedskräpning.

Trafiknämnden

Trafik- och renhållningsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 15 maj 2007 i enlighet med kontorets förslag.

Särskilt uttalande gjordes av ledamoten Mats Lindqvist (mp), *bilaga 1*.

Trafikkontorets tjänsteutlåtande daterat den 15 maj 2007 har i huvudsak följande lydelse.

Trafikkontoret kan inte göra annat än instämma med Per Ankersjös synpunkter. Nedan beskriver nedan kortfattat vad kontoret avser att göra nu när ansvar och anslag för skadedjurshantering på stadens allmänna platser överförs från stadsdelarna till kontoret.

De senaste åren har trafikkontoret skött skadedjurshantering på stadens allmänna platser på beställning från stadsdelsförvaltningarna som har haft anslagen för detta. Det har inneburit att arbetet decimerats till en ren sanerande verksamhet, då kontoret bara genomfört det som beställts, dvs bekämpning. Sedan 1 januari 2007 är ansvaret, och därmed anslagen, för skadedjurshantering överfört från stadsdelarna till kontoret. Kontoret avser nu att påbörja genomförandet av det som presenterades för trafiknämnden redan under förra mandatperioden, i februari 2006, men som till största del inte kunnat genomföras pga av brist på resurser.

I paketet ingår följande delmoment:

- *Information om stadens arbete med skadedjursbekämpning och stadens ansvarsgränser vad gäller dessa frågor*

På trafikkontorets hemsida ska det finnas skadedjurs-information till allmänheten. Här ska man kunna läsa vad kontorets skadedjursgrupp gör och vad kontoret ansvarar för, vad man själv kan bidra till för att minska problemen med råttor på stan etc. Länkar till andra intressenter i dessa frågor ska också finnas; miljöförvaltningen, fastighetsägarföreningen, skadedjursbekämpningsföretag etc.

- *Handbok för förebyggande arbete*

Kontoret rör inte över alla de olika delar i staden som påverkar förekomsten av råttor. Ökad kunskap om dessa frågor behövs hos många olika grupper av anställda inom stadens olika förvaltningar och även hos externa aktörer som fastighetsägare etc. Enkla och praktiska tips och råd över vad man måste tänka på kan läggas upp på kontorets intranätssida så att den blir lätt tillgänglig för de som behöver använda dem och lätt att uppdatera och hålla ajour. Ett första utkast finns redan – detta ska byggas vidare på. I en del fall behövs även att man aktivt tar kontakt och utbildar / informerar. Kontoret harv för avsikt att göra detta.

- *Information till allmänheten om vad man kan bidra med för att minska råttförekomsten i Stockholm*

Inom informationskampanjerna kring Stockholm ren & vacker ska det även ingå informationssatsningar till allmänheten vad gäller denna fråga. Det är egentligen ganska enkla och självklara saker man kan tycka – t ex om du inte tar med dig dina picnicker så förser du parkrättan med extra skrovsmål.

- *Genomföra förebyggande arbete på allmän plats*

Att genomföra de förändringar som behövs kan inte göras i en handvändning. Många föremål och byggnader finns redan ute på stan. Men vartefter dessa byts ut/renoveras kan de anpassas så att de inte längre innebär så enkla matställen och / eller skydd för råttorna. Detta gäller föremål som ställs ut på offentlig plats som papperskorgar och fågelmatningsställen som förser även råttorna med mat, men också anläggningar som murar etc och byggnader på parkmark som förser råttorna med skydd och boplatser. Kontoret planerar att ta fram material som talar om för de som sköter upphandlingarna / förvaltar byggnaderna vilka krav man ska ställa för att få föremålen / byggnaderna utformade på bästa och mest rätt-fientliga sätt. Allt rör staden inte heller direkt över, utan måste påverka andra intressenter att genomföra förändringar; som exempel kan nämnas kiosker och uteserveringar. Här har villkoren som staden har rätt att ställa i samband med att polistillstånd utfärdas redan setts över och

kompletterats med villkor utifrån skadedjursaspekten som är förenliga med ordningslagens krav på kommunens villkorsföreskrivande. Kvarstår arbetet med att hålla koll på att tillståndshavaren verkligen håller sig till ställda villkor.

- *Samarbete med fastighetsägarna för att få samtidig bekämpning inom ett närområde*

Kontoret har för avsikt att bygga upp samma typ av tjänst på driftcentralen som redan finns kring klotter. Det vill säga upptäcker man råttor utomhus (inte inomhus eller på innergårdar/tomtmark, vilket inte är kontorets ansvar) ska en anmälan kunna vidareförmedlas såväl till kontorets skadedjursgrupp som till närliggande fastighetsägare för att kunna åstadkomma en samordnad bekämpning för att få bästa effekt. Diskussioner påbörjades med Fastighetsägarna föregående år, och kontoret har goda förhoppningar att kunna arbeta vidare med detta.

- *Försöksområden Berzelii Park och Vasaparken/ Sabbatsberg*

Kontorets erfarenhet är att de största råttproblemen på stadens mark finns i innerstaden och i eller i anslutning till parkmark / gröna ytor. Därav har kontoret valt ut två försöksområden för att testa de idéer som finns kring effektivare hantering av problemen kring såväl råttor som kaniner; Berzelii Park och Vasaparken / Sabbatsberg. Kontoret avser att rapportera åtgärder vidtagna under sommaren och effekter av dessa till trafiknämnden i början av hösten.

SÄRSKILT UTTALANDE

Trafik- och renhållningsnämnden

Särskilt uttalande gjordes av ledamoten Mats Lindqvist (mp) enligt följande.

Det är riktigt som motionären skriver att Stockholm har råttproblem. Råttorna gynnas av bristande underhåll i källarvåningar och i tunnlar och avloppsledningar, där det blir sprickor och annat som de kan ta sig fram igenom. Fågelmat och biologiskt avfall som inte hamnar där det ska gynnar råttorna. Det är även problem med kaniner, som släppts ut vind för våg och som sedan frodas i stadens parker och planteringar.

En anledning till att många stockholmare märker av råttorna är, förutom att de blir fler därför att stockholmarna blir fler är, att råttorna störs varje gång som man öppnar upp hål i marken, för husbyggen, för reparationer av ledningar och annat. Deras gångar blir avskurna och då kommer de upp på marken och blir då uppmärksammade av de boende i staden. Varje åtgärd där man behöver öppna upp hål i marken behöver därför någon form av åtgärd för hur man ska hantera råttfrågan.

Det är även så, att gnagarproblemet i Stockholm, både avseende råttor, kaniner och andra gnagare, visar på obalansen i stadens biologiska mångfald. Biologisk mångfald är inte enbart en fråga om utrotningshotade djur. Djur som förökar sig okontrollerat är även det en fråga om biologisk mångfald. Gnagarna har helt enkelt inte tillräckligt många naturliga fiender i stadslandskapet, något som annars skulle hålla nere deras populationer. Ugglor, hökar och rävar är gnagarnas naturliga fiender, som mer än gärna tar för sig av det matförråd som gnagarna utgör. De tar även gärna för sig av stadens duvor, vilket också är bra.

Av denna orsak så är det viktigt att det fortsättningsvis finns kompetens inom bland annat Trafikkontoret om biologisk mångfald och hur detta kan användas praktiskt i stadens tjänst. Trafikkontoret och övriga tekniska förvaltningar kan bidra till att skapa en bättre balans inom stadens biologiska mångfald till exempel genom att skapa boplatser för ugglor och hökar, till exempel under lämpliga broar.

KOMMUNFULLMÄKTIGE

Motioner

2007:10

2007:10

Motion av Per Ankersjö (c) om framtagande av en strategi för att komma till rätta med Stockholms råttproblem

Dnr 303-1133/2007

Många stockholmare upplever att råttorna i vår stad blir allt fler. Om detta stämmer eller ej är inte helt enkelt att avgöra, men vi kan nog alla skriva under på att råttorna blivit mer synliga i Stockholm de senaste åren. Om någon betvivlar råttornas delaktighet i vår stads gatumiljö kan en sommarnatts promenad rekommenderas, exempelvis runt Mariatorget, Berzelii park eller varför inte i Slakthusområdet?

Det är hög tid att ta råttproblematiken i Stockholm på allvar. I annat fall riskerar Stockholms attraktionskraft att minska drastiskt inom en ganska snar framtid. Råttstammen kan, i gynnsamma förhållanden, växa oerhört snabbt. När råttor inte äter, gnager eller gräver så parar de sig. En hane kan para sig med tjugo honor under loppet av sex timmar och för en hona är det ingen ovanlighet med tolv kullar om året. Detta innebär att en hona kan få över hundra ungar under ett år. Dessutom är ungarna könsmogna redan efter två till tre månader.

Råttorna är redan idag ett allvarligt problem i Stockholm, potentiellt som smittospridare, men också för att de förstör rabatter och väcker obehag hos stadens mänskliga innevånare. Intrycket av Stockholm, både som hemvist och turistort, försämras av råttornas ökade synlighet. Den vanliga ”Stockholmsråttan” är en brunråtta som bär på loppor, löss och fästingar. Den kan dessutom sprida sjukdomar som tyfus, rabies och salmonella.

Många städer i världen brottas med en råttproblematik och Stockholm har sannolikt mycket att lära från omvärlden. Exempelvis så dammsuger man gator och torg i både Belgien och Frankrike, en metod som skulle vara fullt tekniskt möjlig även i Stockholm. Att gillra fällor, lägga ut gift etc. har visat sig

vara en kortsiktig lösning som bara innebär att befintliga råttor ger plats åt nya. För att åstadkomma en permanent minskning av råttbeståndet måste man i stället se till att begränsa råttornas tillgång till mat, vatten och ”bostad”. Stockholm måste därför ta till helt nya grepp, där förebyggande åtgärder sätts i fokus och kompletterar dagens bekämpande åtgärder. Vår slogan är ”The Capital of Scandinavia”, inte ”The Rat Capital of Scandinavia”!

Mot bakgrund av vad som ovan anförts anser centerpartiet det vara angeläget att ta fram en långsiktig strategi för hur Stockholm ska komma till rätta med den rådande råttproblematiken.

Centerpartiet föreslår kommunfullmäktige besluta följande

Staden ska ta fram en långsiktig strategi för att specifikt komma till rätta med stadens rådande råttproblematik.

Stockholm den 23 mars 2007

Per Ankersjö